

Тягій Є.В.,

магістрант Київського університету культури;
Науковий консультант: Сидоренко Т.В.,
кандидат наук з соціальних комунікацій,
м. Миколаїв

ІСТОРІЯ АРХІВНОЇ СПРАВИ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Історія архівної справи у Миколаївській області розпочалась у кінці XVIII ст., тоді було переведено Центральний Чорноморський військово-морський архів з Херсона до Миколаєва. Він був першим відомчим архівом, де було зосереджено: документи експедицій, які були підвідомчі департаменту, документи Миколаївських, Херсонських, Севастопольських портових контор.

На початку XX ст. (1920 р.) відбулась націоналізація архівів Миколаївщини та передача до відання Миколаївського губернського відділу народної освіти, при якому 1921 р. як керівний координаційний центр усієї архівної мережі Миколаївської губернії розпочала роботу губернська архівна секція. У лютому 1938 р. утворено Миколаївське обласне архівне управління. У кінці 1940 р. функціонував державний архів Миколаївської області.

У період з 1939 року по 1960 рік архів здійснював діяльність у системі Народного комісаріату внутрішніх справ (НКВС).

1925 - 1970 - у архіві зосереджувалось 297250 документів (до 1917 р., та довоєнний період), за відсутності необхідної площі документами повоєнного періоду архів не був укомплектований.

За час окупації Миколаєва (1941-1944) обласний архів зазнав значних збитків - вивезено близько 5754 документальних матеріалів німецьких колоній, також за час пожежі знищена значна кількість документів. В загальній кількості відбулась втрата понад 100 тис. документів. Упорядкування документальних матеріалів на той час не проводилось.

За 1957-1958 рр. було сконцентровано в районних архівах 285363 справи, з них 235363 справ постійного зберігання. За даний час виникла необхідність перегляду цінності документів, які надходили, оскільки поруч з документами, які мали наукове значення, на зберігання надходила велика кількість документів, які не мали історичних цінностей, що значно сповільнювало роботу архіву, а також перенавантажувало сховища.

Важливими заходами щодо покращення роботи архівної справи були наступні:

1) 1958 р. - виданий «Короткий довідник про архівні фонди і науково-довідкову бібліотеку Державного архіву Миколаївської області»;

2) 1960 р. - введення «Примірних списків установ, підприємств і організацій, матеріали яких підлягають і не підлягають прийому на державне зберігання», започаткована система каталогів архіву: систематичний, географічний і іменний каталоги;

3) прийняття рішення про повернення діючим установам документів з особового складу (15670 справ);

4) 1966 р. - виданий путівник «Миколаївський обласний державний архів»;

У 1970 році було споруджено будівлю за адресою вул. Васляєва, 43, де створено необхідні умови для комплектування архіву документами та забезпечення їх збереженості. І з 1971 року архів планомірно приймає документи на державне зберігання.

За період 1971 - 1975 рр. надійшло 211 745 паперових документів, 4478 фотодокументів та 59 кінодокументів. З 1992 р. До архіву надійшли документи управління КДБ УРСР у Миколаївській області - 27472 фільтраційні справи колишніх «остарбайтерів» та 6650 припинених позасудових кримінальних справ [3, с. 8].

Впродовж 1991-1993 років проведена суцільна перевірка наявності справ колишнього партійного архіву і підведені підсумки її. У 1998 році завершений розшук не виявлених під час перевірки наявності справ і нині проводиться оформлення матеріалів на зняття з обліку справ, відсутність яких документально підтверджена. У 1993-1998 р.р. проведена робота по переведенню облікових документів колишнього партархіву на єдині форми державного обліку [1]. Відомими архівістами Миколаївської області є [4]:

1) Лунін Михайло Сергійович - працював методистом в обласному лекційному бюро, у 1940 р. - старший науковий співробітник Миколаївського облдержархіву, добре освоїв науково-видавничу роботу, був дисциплінованим робітником;

2) Рубінштейн Теодор Нафтулович - директор Миколаївського обласного державного архіву, започаткував роботу по прийому та упорядкуванню матеріалів, упорядкував 24 фонди.

3) Людковський Шнеєр Самар'євич - провів архівну реформу: перебудова роботи архіву з експертизи цінностей та комплектування, введено «Примірні списки установ, підприємств і організацій, матеріали яких підлягають і не підлягають прийому на державне зберігання»;

4) Биченков Ігор Олександрович - упорядник збірок документів і матеріалів та путівника по держархіву області, вів дослідницьку роботу з історії прикордонних частин та підрозділів, які в різний час дислокувались на Миколаївщині..

У 2004 році архівом спільно з Миколаївським товариством єврейської культури видано збірник документів і статей «Єврейське населення на Миколаївщині» у 2-х томах. 2006 року архівом представлено «Анотований реєстр фондів дорадянського періоду» (Т.1) і монографія директора держархіву «Миколаївське і Севастопольське військове губернаторство. 1805-1900 рр.» [1].

Підсумовуючи вище сказане, слід зазначити, що розвиток архівної справи в Миколаївській області розпочинається з кінця XVIII ст. і триває до сучасного періоду. Сьогодні архів має локальну комп'ютерну мережу, створений власний

веб-сайт українською мовою, а також проводиться робота над англomовним варіантом. Проводиться ініціативне інформування, виставки документів, лекції, екскурсії для ознайомлення користувачів, впроваджуються комп'ютерні технології в роботі з архівними документами.

Список використаних джерел:

1. Історія архівної справи на Миколаївщині [Електронний ресурс] - Режим доступу - <http://mk.archives.gov.ua/aboutus/historyarhspavmyk.html>. – Назва з екрана.
2. Калакура, Я. Архівознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Я. Калакура, В. Ляхоцький; редкол.: Я.Калакура (гол. ред.) та ін. - К., 1998. - 316 с.
3. Левченко, Л. Л. Державний архів Миколаївської області : путівник / відповід. ред. Л. Л. Левченко. — Миколаїв : Іліон, 2014. — 1144 с.
4. Людковський, М. З історії архівного будівництва на Миколаївщині / М. Людковський, М. Степаненко // Архіви України. - 1968. - № 3. - С. 31-32.

Федорчук А.В., студент факультету фізичного виховання та мистецтв Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»;

Науковий керівник: Нікуленко С.І., кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри культурологічних дисциплін та образотворчого мистецтва Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», м. Харків

КІТЧ В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ – ШЛЯХ ДО ПРІРВИ

Сьогодні, коли усе прийнятно та все можливо, нажаль, не завжди спрацьовують закони доброго смаку, украй важливим для розуміння небажаних впливів, що до вибудови іміджу людини – є висвітлення феномену сучасного культурного життя – кітч.

В сучасному динамічному світі, де майже всі культурні досягнення зазнають суттєвих змін під впливом новітніх технологій та ультрамодних тенденцій, що впливають не лише на створення предметів повсякденного вжитку, а й на світогляд людей – на формування системи оцінювання культурних явищ та стандартів. Саме з цих причин, умови розвитку ексклюзивності та неповторності набувають особливого значення питання